

Men versus women in insurance business

Muži verzus ženy v poisťovníctve

Terézia Dzugasová¹

Abstract

There is an effort to achieve the equal treatment of men and women in every part of the society and in every economic sector. Nowadays the question of equality between women and men is also an issue in insurance business. The gender (sex) discrimination and explanation of biological and social differences between men and women is the main objective of this contribution. First part of this article is focused on defining of discrimination and the legal scope of the mentioned issue in insurance business. The next chapter describes the legislative exception in gender discrimination for insurance companies. The final part of contribution defines areas of insurance business where the insurance companies cannot violate the rule of equal treatment. This article is part of research project VEGA no. 1/1122/11 running in the Faculty of National Economy, Department of Insurance, of the University of Economics in Bratislava.

Key words

Sex, gender, discrimination, equality between men and women

JEL Classification: J16, G22

1. Úvod

Neustále rozoberanou a riešenou otázkou vo všetkých kruhoch a úrovniach spoločnosti, vo všetkých odvetviach národného hospodárstva, nevynímajúc finančnú sféru, je téma rozdielnosti alebo z opačného pohľadu rovnakosti žien a mužov. Aby sme lepšie prenikli do témy týkajúcej sa porovnávania mužov a žien a jeho opodstatnenia predovšetkým v poisťovníctve je potrebné si v úvode zadefinovať základné pojmy, ktoré sú úzko spojené s rozdelením ľudstva na dve najväčšie skupiny. Ide o pojmy, s ktorými sa stretávame takmer denne a často nám uniká ich ozajstný význam, alebo si ich nevieme presne a úplne vysvetliť. Pojmy ako muž a žena, rod a pohlavie, rovnosť a diskriminácia úzko súvisia s témou príspevku, ktorý vo svojich kapitolách poukazuje na oblasti a činnosti poisťovní, v ktorých je uplatňovanie rozdielu medzi mužmi a ženami opodstatnené a tiež na oblasti, kde je diskriminácia striktne zakázaná.

2. Základné pojmy a legislatíva

V našej spoločnosti sa od nepamäti ľudia delia na mužov a ženy nielen po biologickej stránke ale aj po spoločenskej stránke. Na základe tohto rozdelenia sa vyvinuli pojmy ako pohlavie a rod, rodová rola, rodový stereotyp a diskriminácia.

¹ Terézia Dzugasová Ing., Katedra Poisťovníctva, Národohospodárska fakulta, Ekonomická univerzita v Bratislave, Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava, Slovenská republika, terezia.dzugasova@euba.sk.

Pohlavie (z anglického slova sex) je biologickým termínom, ktorý predstavuje biologickú charakteristiku človeka ako muža a ženy identifikovateľnú na základe pohlavných orgánov, chromozomálnej a hormonálnej výbavy a druhotných pohlavných znakov. Preto je z hľadiska pohlavia zadefinovaný muž v najširšom slova zmysle ako ľudský jedinec mužského pohlavia a žena ako ľudský jedinec ženského pohlavia. Ekvivalentom pojmu pohlavie je pojem **rod** (z anglického slova gender), ktorý sa používa ako výraz pre rozdiel medzi mužmi a ženami zo spoločenského, kultúrneho a psychologického hľadiska. Pre spoločnosť je dôležité, aby sa odlíšil pojem pohlavie v biologickom zmysle od jeho prejavov v sociálnej a psychologickej rovine. Je to dôležité predovšetkým kvôli určeniu, čo sa zmeniť a ovplyvniť dá a čo nie. Pohlavie a s ním súvisiace vlastnosti, prejavy a sklony sú vrodené a nedajú sa ovplyvniť, človek sa s nimi rodí a sú takmer rovnaké na celom svete. Na druhej strane mužský a ženský rod je úzko spojený s rodovou rolou, ktorá je určená danou spoločnosťou. To, čo sa javí ako typická vlastnosť ženského rodu v jednej spoločnosti, sa môže na inej strane sveta javiť ako typická vlastnosť mužského rodu. **Rodová rola** je teda súbor očakávaní, pravidiel súvisiacich s predstavou o mužskosti a ženskosti. Tieto pravidlá sú väčšinou nepísané, neformálne a určované danou spoločnosťou. V našej spoločnosti je z hľadiska rodového pohľadu zadefinovaný muž ako živiteľ rodiny a žena ako matka starajúca sa o domácnosť a o rodinu. V inej spoločnosti je možné stretnúť sa s rozdielnym chápaním mužských a ženských rolí. Ak sú tieto roly striktné dané a nemenné a tvoria určitý súbor predsudkov a pravidiel správania charakterizované emocionálnosťou a iracionalitou, hotovíme o **rodovom stereotype**. Tieto rodové stereotypy majú veľkú zotrvačnosť a v spoločnosti sa menia veľmi pomaly. Striktne stanovené a obmedzujúce očakávania a normy v súvislosti s rodom a nerovnaké vnímanie ženskej a mužskej roly v spoločnosti zapríčinilo, že sa s mužmi a ženami začalo zaobchádzať rozdielne, či už na pracovisku, vo vzdelávacom procese, v domácnostiach, v odmeňovaní, v poskytovaní tovarov a služieb, v bývaní a iných ďalších oblastiach. Tieto rozdiely nabrali počas celého rozvoja spoločnosti veľký rozmer a vytvorili východisko na rodovú diskrimináciu.

Samotný pojem **diskriminácia** je odvodený od latinského slova „discriminare“, čo znamená „rozlišovať“ a vo svojej najjednoduchšej podstate znamená nerovnaké zaobchádzanie, teda konanie, keď sa s jedným človekom, organizáciou, krajinou či rôznou skupinou zaobchádza inak ako s ostatnými na základe jeho rôznych charakteristík a odlišností. Z takejto definície nie je možné jednoznačne určiť, či ide o pozitívny alebo negatívny jav. Svoj negatívny význam nabral tento pojem v sociológii, práve a ekonomike, kde sa spája predovšetkým s významom slova „znevýhodňovanie“. Práve v súvislosti s týmto významom je diskriminácia v moderných demokratických spoločnostiach považovaná za neprípustnú a jej jednotlivé formy sú zakazované zákonmi a medzinárodnými zmluvami. Týmto sa stala diskriminácia najaktuálnejšou a najviac rozoberanou témou v celosvetových kruhoch, kruhoch najvyšších orgánov spoločenstva Európskej únie, ako aj na úrovni jednotlivých štátov či podnikateľských subjektov.

O zákaze diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, najmä na pohlaví, rase, farbe pleti, jazyku, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnostnej menšine, majetku, rodu alebo iného postavenia hovorí Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd vo svojom 14-tom článku. Európska únia už pri svojom vzniku prijala niekoľko smerníc týkajúcich sa rodovej diskriminácie, ktoré sa stali významnou súčasťou antidiskriminačnej politiky. Dôležitým dokumentom Európskej únie v oblasti rovnosti žien a mužov bol Plán rovnosti žien a mužov na roky 2006 - 2010², ktorého cieľom bolo posilniť rozmer Lisabonskej stratégie

² Roadmap for equality between women and men 2006- 2010

v tejto oblasti a napomáhal členským štátom zmierňovanie rodových nerovností. Plán sa zaoberá šiestimi oblasťami rovností a to ekonomickou nezávislosťou, zosúladením súkromného a profesionálneho života, rovnomerným zastúpením žien a mužov v rozhodovacom procese, odstránením všetkých foriem rodovo podmieneného násillia, odstránením rodových stereotypov a podporou žien a mužov vo vonkajšej a rozvojovej politike³. Na tento plán v súčasnosti nadväzuje Stratégia rovnosti medzi mužmi a ženami na obdobie 2010 – 2015, ktorej cieľom je začleniť zásadu rovnosti medzi mužmi a ženami do všetkých politík a činnosti EÚ. Slovenská republika je v oblasti rovnosti príležitosti viazaná viacerými medzinárodnými dokumentmi, ktoré sa následne prejavili v jej legislatíve. Medzi najdôležitejšie môžeme zaradiť Všeobecnú deklaráciu ľudských práv, Medzinárodný dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie, Dohovor OSN o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jeho dodatkové protokoly, dohovory Medzinárodnej organizácie práce, Európsku sociálnu chartu. Diskriminácia, alebo opačne povedané rovnaké zaobchádzanie alebo rovnosť medzi mužmi a ženami je v podmienkach Slovenskej republiky ošetrená v Ústave Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb., v Zákonníku práce č. 311/2001 ale predovšetkým v Antidiskriminačnom zákone č. 365/2004.

3. Rozlišovanie medzi mužmi a ženami v poisťovníctve

Rozlišovaniu a porovnávaniu jednotlivých pohlaví a rodov sa nevyhla ani oblasť poisťovníctva. Keďže je poisťovníctvo špecifickou činnosťou a obchoduje sa tu s netradičným tovarom ako je riziko a jeho presun z jednej osoby na druhu, je tu určitý typ rozlišovania a rozdielného zaobchádzania medzi mužmi a ženami povolený. Toto povolenie vyplýva predovšetkým zo smerníc Európskej únie, následne implementovaných do antidiskriminačného zákona SR. Smernica 2004/113/ES⁴ v princípe zakazuje používanie pohlavia ako kritérium pri výpočte výšky poistného pre všetky nové poistné zmluvy uzatvorené po 21. decembri 2007, no po námietkach členských krajín bolo stanovené primerané prechodné obdobie, pre ktoré platila výnimka. Podľa tejto výnimky môžu členské štáty od tohto dátumu povoliť odchýlky z pravidla rovnakého poistného a poistného plnenia pre obe pohlavia, pokiaľ môžu zaistiť, aby boli základné poistno-matematické a štatistické údaje, z ktorých výpočty vychádzajú, spoľahlivé, pravidelné sa aktualizovali a boli verejnosti k dispozícii⁵. Dôvodom bolo to, že poistenie predstavuje špecifický druh tovaru a je dokázateľné, že pohlavie je určujúcim faktorom v procese hodnotenia poistného rizika. V antidiskriminačnom zákone je pre poisťovníctvo definovaných niekoľko výnimiek, pri ktorých rozdielne zaobchádzanie nie je považované za diskriminačné konanie⁶. Z jednotlivých výnimiek je jasné, že uplatňovanie pohlavia a iných kritérií pri určovaní výšky poistného, nie je možné pri akejkoľvek činnosti poisťovní alebo akomkoľvek poistnom produkte, ale iba pri oceňovaní rizík tých poistných produktov, kde je jeho vplyv dokázateľný. Ide predovšetkým o tieto poistné produkty:

³ SIKÁ P. 2009: Komparácia vybraných ukazovateľov rodovej rovnosti v SR. IN *Nová ekonomika*. ISSN 1336-1732, 2009, roč. 2, č. 3, s. 5-12

⁴ Smernica Rady 2004/113/ES z 13. Decembra 2004 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu.

⁵ Court of Justice of the European Union. *Judgment in Case C-236/09*. Press Releases No 12/11. Luxembourg, 1 March 2011.

⁶ Antidiskriminačný zákon číslo 85/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon číslo 365/2004 Z. z.

- Povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla,
- Havarijné poistenie,
- Súkromné zdravotné poistenie,
- Životné poistenie
- Dôchodkové poistenie

Rozlišovanie rodu (pohlavia) pri životnom poistení, predovšetkým v poistení pre prípad smrti, je opodstatnené hlavne z dôvodu rôznej priemernej dĺžky života mužov a žien, náchylnosti ku chorobám a životného štýlu či trendu. Štatistiky úmrtnosti a chorobnosti jednoznačne dokazujú súvis medzi pohlavím a výskytom chorôb či pravdepodobnosťou úmrtia. Rozdiely medzi mužmi a ženami v úmrtnosti ovplyvňujú genetické, hormonálne, metabolické, socioekonomické príčiny. Priemerná dĺžka života je podľa celosvetového porovnávania vyššia u žien obyčajne o desatinu dĺžky života mužov, čo dokazujú aj posledné dostupné údaje získané v roku 2011 uvedené v nasledujúcich tabuľkách. Tabuľka č. 2 prezentuje údaje o strednej dĺžke života mužov pri narodení v štátoch EÚ a Tabuľka č. 3 znázorňuje údaje o strednej dĺžke života žien pri narodení v štátoch EÚ.

Lotyšsko	LV	66,1	Rumunsko	RO	75,3
Estónsko	EE	66,2	Lotyšsko	LV	76,2
Litva	LT	66,4	Bulharsko	BG	76,2
Rumunsko	RO	67,8	Maďarsko	NL	77,1
Maďarsko	NL	68,7	Estónsko	EE	77,2
Bulharsko	BG	69,1	Litva	LT	77,7
Slovensko	SK	70,4	Slovensko	SK	78,0
Poľsko	PL	70,6	Poľsko	PL	79,1
Česká republika	CZ	72,6	Česká republika	CZ	79,2
Slovinsko	SI	73,6	Dánsko	DK	80,3
Portugalsko	PT	74,9	Malta	MT	80,4
Fínsko	FI	75,4	Veľká Británia	GB	80,5
Dánsko	DK	75,4	Slovinsko	SI	80,8
Bélgicko	BE	75,9	Írsko	IE	81,1
Francúzsko	FR	75,9	Grécko	GR	81,3
Veľká Británia	GB	76,1	Holandsko	NL	81,4
Luxembursko	LU	76,3	Portugalsko	PT	81,4
Írsko	IE	76,3	Cyprus	CY	81,6
Rakúsko	AT	76,5	Bélgicko	BE	81,7
Nemecko	DE	76,5	Rakúsko	AT	82,1
Grécko	GR	76,6	Nemecko	DE	82,1
Malta	MT	76,7	Fínsko	FI	82,2
Taliansko	IT	76,8	Luxembursko	LU	82,5
Holandsko	NL	76,8	Taliansko	IT	82,5
Cyprus	CY	76,9	Švédsko	SE	82,7
Španielsko	ES	77,2	Francúzsko	FR	83,0
Švédsko	SE	78,4	Španielsko	ES	83,8

Tabuľka č. 1 a 2⁷: Stredná dĺžka života mužov a žien pri narodení v štátoch EÚ

Tento fakt, rozdielnosť v dĺžke života mužov a žien, je zohľadnený v úmrtnostných tabuľkách, kedy poisťovne zostavujú rozdielne tabuľky pre mužov a ženy alebo univerzálne tabuľky vhodné upravujú a posúvajú. Rozdielnosť rodov a pohlaví sa prejavuje aj v rozdielnosti rizík, na základe ktorých poisťovne vytvárajú poisťné produkty špecifické pre ženy a špecifické pre mužov. Ide napríklad o poistenie výhradne pre ženy v prípade diagnostikovania nádorového ochorenia, konkrétne rakoviny krčka maternice alebo rakoviny

⁷ ZDROJ: Dostupné na internete:

<http://www.infostat.sk/vdc/sk/index.php?option=com_content&task=view&id=68&Itemid=37>

prsníka. Pre mužov je v ponuke istej životnej poisťovne napríklad poistenie invalidity následkom úrazu a následkom dopravnej nehody. Tu sa predpokladá, že muži sú živiteľmi rodiny, pracujú v rizikovejších zamestnaniach a dopravným prostriedkom jazdia nebezpečnejšie ako ženy. Preto sa poisťovne prispôbujú týmto rizikám a vytvárajú pre svojich zákazníkov produkty šité na mieru. To, že muži a ženy majú rozdielne potreby a roly a v spoločnosti neustále pretrvávajú rodové stereotypy, sa prejavuje aj na záujme mužov a žien o jednotlivé poistné produkty. Z rôznych prieskumov je jasné, že v rodine má životné poistenie a úrazové poistenie na najvyššiu poistnú sumu uzatvorené práve živiteľ rodiny, takže vo väčšine prípadov muž. Kdežto žena, manželka s nižším alebo žiadnym príjmom nemá uzatvorené žiadne poistenie, alebo poistenie, z ktorej vyplýva nižšie poistné plnenie. Takéto a iné ďalšie výskumy, ktoré budú zamerané na zistenie záujmu mužov a žien o určitý typ poistného produktu môžu poisťovne využiť vo svojich marketingových plánoch a tým prispôbiť svoje produkty a predajne siete.

V súvislosti s agresívnejšou jazdou dopravným prostriedkom sú vypracované rôzne štatistiky, pri ktorých je dokázané, že muži svojim nezodpovedným správaním spôsobujú viac dopravných nehôd ako ženy v rovnakom veku. Odhaduje sa, že škodovosť žien je nižšia oproti mužom o 10 %, v mladom veku je toto percento ešte vyššie. Ženy jazdia podľa prieskumov zodpovednejšie a pokojnejšie ako muži a preto aj škody spôsobené dopravnou nehodou bývajú nižšie, čo sa následne odrazí aj vo výške poistného plnenia. Muži zasa na druhej strane veľmi radi ukazujú svojho agresívnejšieho, súťaživejšieho a rizika-čtivého ducha, čo pre poisťovňu znamená v prípade vyššej poistnej udalosti vyššie náklady na jej náhradu v podobe poistného plnenia. Rizikovým a nezodpovedným správaním mužov sa zaoberalo aj niekoľko výskumov, ktoré došli k záverom, že u mužov neustále pretrvávajú chuť riskovať, preukazovať svoju mužskosť a produkovať riskantné operácie, ktoré ak sú úspešné môžu im priniesť nemalé výhody. Muži a ženy sú v mnohých oblastiach rovnakí a ich individuálne rozdiely medzi nimi sú spravidla väčšie ako priemerné rozdiely pohlaví. No existuje medzi nimi aj veľa rozdielov, najmä pokiaľ ide o agresivitu, sebavedomie, ale predovšetkým prevzatie rizika a ochota riskovať. V agresivite a rizikovom správaní jednoznačne vyhrávajú muži. Výskumy ukazujú, že rozdiely medzi pohlaviami sú v značnej miere biologické, čo znamená, že sú vrodene a pretrvávajú. Tieto rozdiely sa prejavujú vo všetkých oblastiach. Štúdia na univerzite v Liverpoole ukazuje, že muži radi riskujú pri prechode cez rušnú cestu. Ale tiež zistili, že muži sú ochotní vziať ešte väčšie riziko, ak sú v okolí ženy. Podobne sú to muži, ktorí vo väčšine, a to v pomere 1:10, páchajú násilné trestné činy⁸. Súvislosť medzi pohlavím a ochotou riskovať je pekne znázornená aj na známom experimente, kedy boli muži vyzvaní ku hre s hádzaním mince. Tento pokus sa opakoval, ale predtým ako muži boli vyzvaní k zloženiu svojej stávkovej sa im nakrátko predložili erotické obrázky. Výsledok bol takýto. Hoci fotka bola irelevantná, muži mali tendenciu riskovať vyššie sumy peňazí. Inými slovami, muži pri svojich rozhodnutiach nepoužívajú iba svoj rozum. Vplyv hormónov na ľudský organizmus je známy. Odborníci z Univerzity Cambridge sledovali u 17 mužov závislosť úrovne testosterónu a vytvoreného zisku v danom dni. Zistili, že ráno pri zvýšenej hladine testosterónu muži dosiahli vyššie zisky ako počas zvyšku dňa. Vedci došli k záverom, že vyššia hladina testosterónu zvyšuje chuť k riziku. A práve z tohto chápania mužskosti vychádza sklon k riziku skôr ako typicky mužská vlastnosť⁹. Práve tento fenomén, sklon mužov k rizikovejšej jazde a rizikovejšiemu spôsobu života, a tiež neovplyvniteľnosť

⁸ PIETRUCHOVA, O.: *Finančná kríza, muži a testosterón*. [online]. [cit. k 27. 08. 2011]. Dostupné na internete: <<http://pietruchova.blog.sme.sk/c/168755/Financna-kriza-muzi-a-testosteron.html>>

⁹ ZDROJ: Dostupné na internete:

<http://women.timesonline.co.uk/tol/life_and_style/women/the_way_we_live/article4848188.ece>

štatistickej dĺžky života, vedie poisťovne k tomu, že k obojm pohlaviám majú snahu pristupovať pri niektorých poisťných produktoch rozdielne a používať rozdielne poisťné sadzby pri stanovovaní ceny za prevzaté riziko. Povoľenie k takémuto prístupu vychádzalo z výnimky uvedenej v legislatíve Európskej únie. Súdný dvor však vo svojom rozsudku¹⁰ zdôraznil, že Únia sa pri všetkých svojich činnostiach usiluje o odstránenie nerovností a podporuje rovnosť medzi mužmi a ženami. Z tohto dôvodu sa rozhodol, že výnimka zo všeobecného pravidla rovnakého poisťného a poisťného plnenia pre obe pohlavia v oblasti poisťovníctva bude zrušená a s účinnosťou od 21. decembra 2012 neplatná.

Na druhej strane poisťovne nikdy nemali udelenú výnimku, ktorá by povoľovala diskrimináciu a nerovnaké zaobchádzanie v oblasti pracovnoprávných vzťahoch, zamestnanosti a odmeňovania. V týchto oblastiach sa musí poisťovňa správať nediskriminujúco rovnako ako každý iný podnikateľský subjekt. No celkový vývoj našej spoločnosti v spojení s neustále pretrvávajúcimi rodovými stereotypmi a so súčasnými trendmi v zamestnanosti spôsobili, že sa poisťovníctvo zaraďuje medzi odvetvia, kde približne 70% ľudí pracujúcich v tejto oblasti sú ženy. Tým sa poisťovníctvo stáva feminizovaným odvetvím národného hospodárstva. Treba však poukázať na fakt, že ženy pracujú zväčša ako administratívne a radové pracovníčky a aj napriek súčasným personálnym zmenám na Slovensku, kedy nového šéfa¹¹ po dlhých rokoch dostali poisťovne Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., Generali Slovensko, a.s., Amslico MetLife, a.s., Axa, a.s., Union a.s., patria vedúce pozície naďalej mužom.

Poisťovníctvo je tiež odvetvím, kde prevláda najväčšia nerovnosť platov medzi mužmi a ženami za rovnako vykonanú prácu. Svedčí o tom aj nasledujúca Tabuľka č. 1.

Pozícia	Muži	Ženy	Rozdiel
Operátor strojov a zariadení (strojárstvo)	655 €	426 €	229 €
Kuchár	669 €	430 €	239 €
Vedúci oddelenia (bankovníctvo, poisťovníctvo)	2 061 €	1 315 €	746 €
Country director, manager	3 483 €	2 188 €	1 295 €
Finančný poradca	1 213 €	707 €	506 €
Projektový manažér (bankovníctvo)	2 021 €	1 138 €	883 €

Tabuľka č. 3: Prehľad pozícií, na ktorých sú najväčšie rozdiely v platoch medzi mužmi a ženami (rok 2009)¹²

Taktiež údaje Štatistického úradu Slovenskej republiky poukazujú na fakt, že vývoj priemernej hrubej mesačnej mzdy v eurách v kategórii zamestnania, do ktorého spadajú priehradkoví pracovníci v poisťovniach bol z roku 2008 do roku 2009 nasledovný. Mužom sa z hodnoty 770,42 EUR v roku 2008 zvýšila mesačná hrubá mzda na 812,37 EUR v roku 2009, čo predstavovalo zvýšenie o 5,45%. Ženám sa z hodnoty 644,45 EUR v roku 2008 zvýšila mesačná hrubá mzda síce až o 8,68% ale stále dosahovala hodnotu nižšiu ako muži až o 13,8%, a to iba 700,36 EUR. Z týchto údajov je jasné vidieť, že v odmeňovaní za rovnako

¹⁰ Court of Justice of the European Union. *Judgment in Case C-236/09*. Press Releases No 12/11. Luxembourg, 1 March 2011

¹¹ ZÁBORSKÝ, J. 2011. Trh sa pred krízou nevrátil. In: TREND Top vo finančníctve. Ročenka týždenníka o ekonomike a podnikaní TREND 25/2011. 23. júna 2011, s. 44-47

¹² ZDROJ: Dostupné na internete: <<http://www.topky.sk/cl/10/432485/Muzi-zarobia-na-rovnakej-pozicii-aj-o-1300-eur-viac-ako-zeny>> [citov. dňa 29.08. 2011]

vykonanú prácu prevládajú značné rozdiely medzi mužmi a ženami aj v odvetví národného hospodárstva zaoberajúcim sa finančnými službami.

Podľa prieskumu Merce¹³ uverejneného v hospodárskych novinách sa rozdiel v hrubej mzde mužov a žien v poisťovníctve pohybuje v rozmedzí 45 až 60%. Protikladom k tomuto tvrdeniu a údaju v tabuľke je informácia z interného zdroja nemenovanej poisťovne, ktorej obsahom je, že v poisťovníctve a zvlášť v pozícii finančného sprostredkovateľa neexistujú žiadne rodové rozlíšenia a už vôbec nie platovo-diskriminačného charakteru. Rozdiel je jedine v uplatnení a v pracovnom nasadení. Ženy sa skôr uplatnia v predaji životných poistných produktov a malých neživotných produktov, zatiaľ čo muži sú úspešní v oblasti poisťovania technických rizík, čoho výsledkom sú veľké poistné sumy a teda im z nich plynú vyššie provízie a iné odmeny.

4. Záver

Poisťovne sú teda povinné odstrániť každý náznak diskriminácie a nerovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami, ktorá vyplýva či už z jej činnosti ako podnikateľského subjektu alebo z poisťovacej činnosti. Ale na druhej strane, samotný princíp poistenia núti poisťovne dôkladne hodnotiť a analyzovať riziko, ktoré na seba preberá od svojho zákazníka. Tým je nútená rozlišovať medzi jednotlivými pohlaviami a rodmi na základe štatistických výsledkov a iných prieskumov, ktoré potvrdzujú rozdielne správanie mužov a žien, či už ide o vrodené, biologické, nemenné rozdiely, ktoré nie je možné ovplyvniť, alebo o spoločenské a kultúrne rozdiely, ktoré je možné zmeniť asi iba odstránením alebo zmiernením rodových stereotypov. Aktuári sa tak v súčasnosti dostávajú medzi dva „mlynské kamene“. Na jednej strane stojí legislatíva a na strane druhej stoja čísla a štatistika, ktoré tvoria pre aktuárov poisťovní základ pri vytváraní poistných produktov, pri ich oceňovaní, pri predaji a tiež pri výplate záväzkov vyplývajúcich z poistnej zmluvy. Stanovením rovnakých sadzieb poistného sa síce dosiahne v súvislosti s legislatívou princíp rovnosti, no na druhej strane sa môže práve takýto postoj zdať diskriminujúcim. Týmto stojí pred aktuármi poisťovní veľká otázka a tiež zodpovedná úloha a to, akú úroveň cien poistných produktov stanovia. Či už sa rozhodnú pre “zlatú strednú cestu” alebo pre iný systém stanovenia cien, je potrebné, aby tá cena nepôsobila diskriminujúco z oboch pohľadov, ale aby bola zachovaná požiadavka rovnosti pohlaví vyplývajúca zo zákonov Európskej únie a iných spoločenských. Na druhej strane, odstránenie nerovnosti v odmeňovaní a v pracovnom nasadení je možné odstrániť jedine zmiernením rodových stereotypov v našej spoločnosti, čo môže trvať aj niekoľko desaťročí.

Použitá literatúra

- [1] HEMMING J. 1997.: *Discrimination in the workplace (A practical guide)*. Wiley. 1997. 328 s. ISBN. 0471965804.
- [2] CEA. The use of gender in insurance pricing. February 2011. [citované dňa 01. 08. 2011] Dostupné na internete: <<http://www.cea.eu/uploads/Modules/Publications/gender-in-insurance-pricing.pdf>>
- [3] Court of Justice of the European Union. Judgment in Case C-236/09 .Press Releases No 12/11. Luxembourg, 1 March 2011.

¹³ZDROJ: Dostupné na internete: <http://hn.hnonline.sk/2-35166530-k10000_detail-a7> [citov. dňa 28. 08. 2011]

- [4] OXERA. 2010: *The use of gender in insurance pricing*. ABI Research Paper No 24. 2010. ISBN 978 1-903193-55-9
- [5] Smernica Rady 2004/113/ES z 13. Decembra 2004 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu
- [6] KOLEKTÍV. 2011: *Rodovo citlivé rozpočtovanie na národnej a regionálnej úrovni: analytická štúdia*. Bratislava 2011. 201 s.

.